

SPRAWOZDANIA / REPORTS

PIOTR WOJNICZ

CZASOPISMO „CIVITAS ET LEX” MECENASEM NAUKI. SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI POD PATRONATEM CZASOPISMA

Czasopismo „Civitas et Lex” powstało w 2014 r. Założycielem, a zarazem redaktorem naczelnym jest ks. prof. dr hab. Wojciech Guzewicz. Celem czasopisma jest publikowanie artykułów i tekstów naukowych, wymiana myśli i doświadczeń oraz inicjowanie dyskusji wokół bieżących problemów społecznych, wspieranie młodych naukowców. Zakres czasopisma obejmuje artykuły interdyscyplinarne z pogranicza nauk społecznych i humanistycznych¹. Czasopismo od samego początku obejmowało szeroką perspektywę naukową. Pod patronatem czasopisma odbywały się liczne konferencje i sympozja naukowe².

Wydawcą „Civitas et Lex” jest Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Czasopismo jest wydawane pod auspicjami programu NATO DEEP eAcademy. Aktywnie współpracuje z międzynarodowym zespołem badawczym CEDICLO. W 2021 r. zostało włączone do włoskich czasopism naukowych ANVUR (Italia). Zakres czasopisma obejmuje dziewięć dyscyplin naukowych (działów): historia, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o bezpieczeństwie, pedagogika (edukacja), nauki o administracji, nauki prawne, prawo kanoniczne, psychologia oraz varia. W osobnych działach publikowane są glosy, omówienia i sprawozdania z konferencji i sympozjów naukowych oraz recenzje (prezentacje) monografii i prac naukowych pojawiających się na rynku wydawniczym. Należy podkreślić, że dostęp do czasopisma jest bezpłatny, otwarty, jego zasięg nie podlega żadnym

PIOTR WOJNICZ – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Filia w Ełku, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3333-6726>, e-mail: wojniczpiotr@wp.pl

¹ Zob. W. Guzewicz, „Civitas et Lex” (2014–2023). Powstanie i rozwój – organy zarządzające i współpracujące – charakterystyka zawartości, „Civitas et Lex” 2024, nr 2, s. 71–83; tenże, *Bibliografia zawartości czasopisma „Civitas et Lex” (2014–2023)*, „Civitas et Lex” 2024, nr 1, s. 79–99; *Cel*, <<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/cel/cel>>, dostęp: 20.08.2024.

² *Zaproszenie na międzynarodową konferencję naukową*, <<https://uwm.edu.pl/elk/aktualnosci/zaproszenie-na-miedzynarodowa-konferencje-naukowa>>, dostęp: 20.08.2024; *V polsko-włoska konferencja z cyklu „Civitas et Lex” / V conferenza italiano-polacca del ciclo “Civitas et Lex”*, <<https://uwm.edu.pl/elk/aktualnosci/v-polsko-wloska-konferencja-z-cyklu-civitas-et-lex-v-conferenza-italiano-polacca-del>>, dostęp: 20.08.2024.

ograniczeniom, dzięki czemu autorzy i czytelnicy na całym świecie mogą korzystać z publikowanych treści³.

Czasopismo „Civitas et Lex” w 2021 r. aplikowało do programu ministerialnego „Rozwój czasopism naukowych”. Wniosek sygn. RCN/SP/0254/2021/1 został pozytywnie zaakceptowany. Celem programu jest wsparcie polskich czasopism naukowych w realizacji strategii ich rozwoju obejmujących działania zmierzające do podniesienia poziomu praktyk wydawniczych i edytorskich, zwiększenia wpływu czasopism na rozwój nauki oraz utrzymania się czasopism w międzynarodowym obiegu naukowym⁴.

Mając na uwadze rozwój czasopisma oraz zwiększenie cytowalności artykułów publikowanych w „Civitas et Lex”, redakcja w okresie od 6 maja 2024 r. do 16 lipca 2024 r. objęła swoim patronatem trzy konferencje, w tym dwie o charakterze międzynarodowym. Ponadto czasopismo było patronem I Elckiego Forum Wymiany Myśli Studenckiej, konferencji ogólnokrajowej skierowanej do młodych naukowców. Forum było największym wydarzeniem naukowym w regionie, w którym brali udział studenci. W organizację tej konferencji byli zaangażowani studenci ze wszystkich kierunków Filii w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Należy zwrócić uwagę na zaangażowanie kół naukowych Filii, m.in. Koła Naukowego Bezpieczeństwa Wewnętrznego Marabut pod opieką naukową dra Piotra Wojnicza oraz Koła Naukowego Administratywistów dra Marcina Radziłowicza. Ogółem w trzech konferencjach wystąpiło 106 prelegentów.

6 maja 2024 r. odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Kluczowe determinanty bezpieczeństwa narodowego w skali globalnej, regionalnej i lokalnej”. Formuła konferencji była hybrydowa. Filia w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego gościła w swojej siedzibie delegację z ministerstwa obrony narodowej Republiki Armenii. Wśród prelegentów z Armenii byli obecni: dr Tigran Harutyunyan (Zastępca Kierownika Wydziału Planowania Polityki Obronnej Departamentu Polityki Obronnej i Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Obrony Republiki Armenii), Margaryan Astghik, Grigoryan Varazdat z Military Academy named after Vazgen Sargsyan, Vanik Melkonyan reprezentujący Khachatur Abovyan Armenian State Pedagogical University. W panelu stacjonarnym wzięła również udział przedstawicielka NATO Deep eAcademy Tanja Geiß, koordynatorka projektu na Bośnię i Hercegowinę. Moderatorem panelu była Justyna Kowalczyś. Prelegenci skupili się na znaczeniu edukacji w procesie podnoszenia poczucia bezpieczeństwa społecznego i narodowego. W kontekście konfliktów, jakie mają miejsce w rejonie Kaukazu, przedstawiane referaty nabierały szczególnego znaczenia.

Pozostałe panele również miały charakter międzynarodowy. Wystąpili w nich przedstawiciele Kanady, Ukrainy i Włoch. Z natury rzeczy prelegenci z Ukrainy przedstawiali problematykę związaną z wojną w tym państwie.

³ Zob. W. Guzewicz, „Civitas et Lex” (2014–2023). Powstanie i rozwój – organy zarządzające i współpracujące – charakterystyka zawartości, s. 71–83; *Historia*, <<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/cel/historia>>, dostęp: 20.08.2024.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie programu „Rozwój czasopism naukowych”, § 2 (Dz.U. z 2021 r. poz. 1514).

W panelu tym wystąpili: gen. bryg. (rez.) Ernie Beno, NATO DEEP eAcademy z Kanady, płk Victoria Krykun i płk Maksym Tyshchenko z The National Defence University of Ukraine, prof. płk. Juriji Punda, Taras Shevchenko National University of Kyiv oraz dr Svitlana Mazepa reprezentująca West Ukrainian National University. Ponadto dr hab. Piotr Gawliczek, prof. UWM przedstawił program NATO DEEP eAcademy jako instrument do wprowadzania innowacyjnych podejść i narzędzi w zmieniającym się środowisku bezpieczeństwa.

Konferencja skupiała się wokół problematyki bezpieczeństwa narodowego, które jest pojęciem bardzo szerokim, a tym samym wymaga podejścia interdyscyplinarnego. Należy zauważyć, że na to zagadnienie składa się nie tylko nauka o wojskowości, ale również bezpieczeństwo społeczne, ekonomiczne i energetyczne. Przestrzeń ta stała się obszarem do dyskusji dla pozostałych uczestników konferencji. Ich wystąpienia skupiały się na wielopłaszczyznowej interpretacji omawianego zagadnienia. Dr Rosa Indelicato z University of Bari Aldo Moro z Włoch przedstawiła potrzeby rozwoju edukacji w aspekcie bezpieczeństwa. Natomiast dr hab. Salvatore Antonello Parente z University of Bari Aldo Moro oraz dr Mariusz Charkiewicz i mgr Dominik Popielarczyk scharakteryzowali bezpieczeństwo finansowe. Podczas konferencji poruszono szereg różnych tematów nawiązujących do tematu przewodniego⁵. Konferencja zakończyła się długą i ciekawą dyskusją, z której wypłynęła konkluzja, że za stan bezpieczeństwa narodowego odpowiada nie tylko i wyłącznie wojsko. Jest on oparty na prawidłowych relacjach interpersonalnych w społeczeństwie, a przede wszystkim na zdrowych relacjach w obrębie rodziny.

Kolejna konferencja odbyła się z inicjatywy 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej im. Zawiszy Czarnego. Pomysłodawcą konferencji był dr Marcin Konieczny. Konferencja odbyła się 16 lipca 2024 r. w Giżycku. Miała ona charakter międzynarodowy z uwagi na uczestnictwo w niej przedstawicieli z ośrodków naukowych z Włoch i Ukrainy. Tytuł obrad był następujący: „Wyzwania dla bezpieczeństwa społecznego z perspektywy interdyscyplinarnej”. W konferencji brali udział przedstawiciele takich ośrodków, jak: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Akademia Medycznych i Społecznych Nauk Stosowanych

⁵ Referentami byli: mgr Wojciech Dąbrowski, Rodzina jako podmiot środowiska bezpieczeństwa ekonomicznego – dylematy i determinanty jego kształtowania; dr Piotr Wojnicz, lic. Magdalena Możejewska, Funkcjonowanie szpitali wojskowych w trakcie pandemii COVID-19; dr Tadeusz Masłowski, Determinanty bezpieczeństwa zdrowotnego pacjenta w kontekście pandemii COVID-19; dr Diana Mościcka, Współczesna profilaktyka policyjna – wybrane zagadnienia; dr hab. Mirosław Andrzej Michalski, prof. ChAT, mgr Katarzyna Olga Moskała, Miejsce religii w procesie wychowywania do bezpieczeństwa; dr hab. Jacek Mrozek, prof. UWM, Kościoły i związki wyznaniowe na Ukrainie a bezpieczeństwo narodowe; dr Anna Dziury, Przesłanki i dylematy wykorzystania przez nauki o bezpieczeństwie dorobku Klubu Rzymskiego do kształtowania środowiska bezpieczeństwa; dr Monika Szczerbak, Ocena skuteczności narzędzi zarządzania z perspektywy zrównoważonego rozwoju; dr Eryk Kowalczyk, Plaga uzależnienia od fentanylu w kontekście bezpieczeństwa międzynarodowego; dr Bartosz Stachowiak, Wpływ transformacji energetycznej na bezpieczeństwo energetyczne kraju; dr Marcin Kryński, Bezpieczeństwo w ruchu lotniczym – regulacje prawne dotyczące dronów w kontekście ustawy Prawo lotnicze; dr inż. Wojciech Szulc, Bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej w ujęciu wydarzeń globalnych; dr Marcin Konieczny, Ochrona przed stosowaniem „białego wywiadu” jako przykład bezpieczeństwa informacyjnego.

w Elblągu, Rzeszowska Szkoła Wyższa z siedzibą w Rzeszowie, Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Jerzego Popiełuszki w Grudziądzu. Gospodarzem miejsca był dr płk Grzegorz Kaliciak, Dowódca 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej im. Zawiszy Czarnego. Wśród prelegentów byli: płk dr hab. Andrzeja Soboń, prof. ASzWoj – Dziekan Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej, dr podinsp. Izabela Sękowska – Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Olsztynie, dr Marcin Radziłowicz – Dyrektor Filii w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dr inż. kpt. Wojciech Szulc – Szef Sekcji Szkoleniowej Szkoły Specjalistów Pożarnictwa. Ponadto w konferencji uczestniczyli przedstawiciele NATO Deep eAcademy – dr hab. Piotr Gawliczek, prof. UWM, dr Jerzy Tomasik, Jarosław Tokarczyk, Magdalena Stabla. Podczas konferencji zaprezentowali się przedstawiciele Kancelarii Prawnej Mariusza Charkiewicza.

Konferencja stała się płaszczyzną integracji dwóch ważnych dla regionu podmiotów 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Należy podkreślić, że pomimo dwóch różnych perspektyw – militarnej i edukacyjnej – wspólnym mianownikiem wydarzenia było bezpieczeństwo. Była to druga konferencja pod patronatem czasopisma „Civitas et Lex”. Różnorodność tematów z obszaru bezpieczeństwa społecznego wskazywała na zainteresowanie tą problematyką przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych⁶. Tym samym konferencja została wzbogacona o interesujące zagadnienia, które stały się fundamentem do rozwoju osobistego i naukowego prelegentów oraz zgromadzonych słuchaczy. Przedmiotem rozważań była problematyka dotycząca edukacji dla bezpieczeństwa, wpływu przestępczości na bezpieczeństwo gospodarcze kraju oraz znaczenie wojska dla funkcjonowania społeczeństwa w różnych aspektach. Na szczególną uwagę zasługuje problematyka zaginięć osób zaprezentowana przez dr podinsp. Izabelę Sękowską, która jako jedyna kobieta reprezentowała służby mundurowe podczas konferencji.

Na koniec symposium został przewidziany czas na dyskusję, podczas którego uczestnicy konferencji mieli okazję zadawać pytania dotyczące poruszanej problematyki oraz wymieniać się spostrzeżeniami na ich temat. Natomiast w podsumowaniu konferencji podkreślano wysoki poziom merytoryczny wygłoszonych referatów. Ponadto wyartykułowano, że spotkanie to było bardzo ważnym

⁶ Referaty wygłosili: dr Marcin Radziłowicz, Wojsko a projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej – uwagi krytyczne; dr hab. Piotr Gawliczek, prof. UWM, NATO DEEP eAcademy Update; płk dr hab. Andrzej Soboń, prof. ASzWoj, Security sciences seen from the perspectives of the new security ecosystem; dr Jerzy Tomasik, Drones within the security environment – different perspectives and approaches; Jarosław Tokarczyk, Polish Association for Security as the unique player within the security environment; płk dr Grzegorz Kaliciak, por. dr Marcin Konieczny, Znaczenie prawa wojskowego dla prawidłowego funkcjonowania Sił Zbrojnych; podinsp. dr Izabela Sękowska, dr Piotr Wojnicz, Zjawisko zaginięć osób jako determinant naruszający bezpieczeństwo społeczne; adw. dr Mariusz Charkiewicz, Środki zaradcze i strategie zapobiegania przestępczości gospodarczej; mgr Dominik Popielarczyk, Wpływ czynnika przestępczego na bezpieczeństwo i rozwój gospodarczy; kpt. dr inż. Wojciech Szulc, Rozwój zdolności operacyjnych Jednostek Ochrony Przeciwożarowej; dr Rosa Indelicato, Relational pedagogy and social security; dr hab. Salvatore Antonello Parente, Fiscal sovereignty, crisis of representation and technocracy in the tax field; prof. Yurii Punda, Russian War Against Ukraine Lessons Learned Curriculum Guide – update; assoc. prof. Maksym Tyshchenko, Advanced Distributed Learning in Wartime; Magdalena Stabla, e-Instructor Certification Programme. Lessons Learned and Recommendations.

wydarzeniem naukowym, które stanowiło płaszczyznę integracji środowiska reprezentującego wojsko i szkolnictwo. Jednocześnie podkreślono, że może stać się podstawą do szerszej współpracy obu podmiotów.

Bardzo interesującym wydarzeniem zorganizowanym pod patronatem „Civitas et Lex” w skali regionu ełckiego było I Ełckie Forum Wymiany Myśli Studenckiej pt. „Funkcjonowanie państwa i jednostki w obliczu zmian”, które odbyło się 4 czerwca 2024 r. Konferencja była skierowana do studentów i doktorantów. Wydarzenie to okazało się dużym sukcesem naukowym, którego głównym organizatorem była Filia w Ełku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W konferencji wzięło udział 57 osób z 12 uczelni (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Akademia Piotrkowska w Piotrkowie Trybunalskim, Akademia Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski). Jednym z podstawowych celów czasopisma „Civitas et Lex” jest wspieranie młodych adeptów nauki. Konferencja była świetną okazją do poznania perspektywy studentów w obszarze dociekań naukowych. Jednocześnie należy podkreślić, że wszyscy uczestnicy konferencji podeszli do sprawy bardzo poważnie, referaty były przygotowane rzetelnie, a ich poziom merytoryczny wysoki. Tym samym zarówno Redakcja czasopisma, jak i władze Filii w Ełku UWM postanowiły wspólnie, że to wydarzenie nabierze charakteru cyklicznego i będzie odbywało się regularnie.

Wszystkie przedsięwzięcia organizowane pod patronatem czasopisma „Civitas et Lex” poruszały problematykę z pogranicza nauk społecznych i humanistycznych. Dzięki wsparciu z programu „Rozwój czasopism naukowych” (RCN/SP/0254/2021/1) czasopismo mogło w sposób konstruktywny rozpowszechnić informację o swojej działalności i zachęcić do zgłaszania publikacji.

Na koniec relacji z zaprezentowanych tu wydarzeń naukowych należy zauważyć, że dobór problematyki z zakresu nauk społecznych nie był przypadkowy. Często nauki te są traktowane przez osoby postronne jako mniej ważne od nauk opartych na metodach czysto empirycznych z zakresu chociażby medycyny lub informatyki. Tymczasem nauki społeczne pełnią bardzo istotną funkcję w rozwiązywaniu problemów międzyludzkich. „Interdyscyplinarny charakter nauk społecznych stanowi ich istotny atut. Problematyka poruszana przez nie obejmuje wiele obszarów badawczych, tworząc płaszczyznę, na której stykają się dziedziny takie, jak: prawo, administracja, psychologia, polityka czy socjologia. Dzięki swej wielowymiarowej naturze nauki społeczne sprzyjają twórczym rozważaniom na temat złożonych zjawisk nas otaczających”⁷. Niewątpliwie będzie to również obszar, na którym będzie działało czasopismo „Civitas et Lex”, integrując środowisko naukowe podczas merytorycznych dyskusji i wspierając młodych naukowców w ich dążeniu do rozwoju osobistego i naukowego.

⁷ *Nauki społeczne wobec wspólnych wyzwań i kryzysów. Aspekty prawne, socjologiczne i aksjologiczne*, pod red. M. Charkiewiczza, P. Wojnicza, Warszawa 2024, s. 11.

